

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2026 m. birželio 3 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Ryčio Krasausko, Beatos Martišienės (pranešėja), Arūno Sutkevičiaus, Egidijaus Šileikio ir Skirgailės Žalimienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo norminę administracinę bylą pagal pareiškėjo Vilniaus miesto apylinkės teismo prašymą ištirti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymo Nr. 1V-476 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-379 „Dėl motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ dalies teisėtumą.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2026 m. kovo 18 d. nutartimi buvo priimtas nagrinėti su individualiaja (civiline) byla susijęs Vilniaus miesto apylinkės teismo prašymas ištirti, ar: Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-379 „Dėl motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ išdėstytos redakcijos Motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 20 punktą „Įgijimo, perleidimo ar sunaikinimo deklaracija laikoma atmesta, kai ji neatitinka bent vienos iš Aprašo 2 priede nurodyto patikrinimo sąlygų“ ir 2 priedo lentelės „Deklaracijų patikrinimai“ dalis

Informacinė sistema ar registras	Patikrinimas	Atsakymas	Sprendimas pagal deklaracijos tipą				
			D1	D2	D3	D4	D5
Turto arešto aktų registras	Ar TP yra įregistruotas areštas?	Taip	Atmesta	Atmesta	–	Atmesta	Atmesta
		Ne	Patvirtinta	Priimta	–	Patvirtinta	Patvirtinta
	Ar TP savininko vardu yra įregistruotas areštas?	Taip	Patvirtinta	Priimta	–	–	–
		Ne	Patvirtinta	Priimta	–	–	–

ta apimtimi, kiek nenumato kaip sąlygos akcinei bendrovei (toliau – ir AB) „Regitra“ atmesti pateiktą deklaraciją apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą užsienio subjektui, esant galiojančiam ir įregistruotam transporto priemonės savininko viso ilgalaikio turto areštui, neprieštarauja Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – ir JANĮ) 25 straipsnio 6 daliai (2019 m. birželio 13 d. įstatymo Nr. XIII-2221 redakcija).

2. Šis prašymas pateiktas Vilniaus miesto apylinkės teismui nagrinėjant civilinę bylą, kurioje ieškovas likviduojama dėl bankroto uždaroji akcinė bendrovė (toliau – ir LUAB) „Skanumeta“ (nemokumo administratorius – uždaroji akcinė bendrovė (toliau – ir UAB) „Valnetas“) kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydamas priteisti iš solidarinių atsakovų Luko Mackevičiaus, UAB „Lamius“ ir Lietuvos valstybės, atstovaujamos AB „Regitra“, 90 000 Eur nuostolių, 5 proc. dydžio, metines procesines palūkanas ir bylinėjimosi išlaidas. Ieškovas Lietuvos valstybės, atstovaujamos AB „Regitra“, civilinę atsakomybę įrodinėja dviem aspektais: pirma, kad AB „Regitra“, esant galiojančiam LUAB „Skanumeta“ ilgalaikio turto, nekilnojamojo turto, priskirto prie trumpalaikio turto, ir turtinių teisių areštui, patvirtino deklaracijas apie LUAB „Skanumeta“ nuosavybės teise valdomų transporto priemonių – Porsche 911 Carrera S ir Volkswagen Passat – perleidimą užsienio juridinių asmenų nuosavybėn; antra, kad AB „Regitra“ nevertino dokumentų apie transporto priemonių perleidimą turinio, kuriuose šiais konkrečiais atvejais visiškai neatsispydė jokie duomenys apie transporto priemonių nuosavybės teisės perleidimą.

3. Vilniaus miesto apylinkės teismas abejonas dėl prašomų ištirti nuostatų teisėtumo grindžia šiais argumentais:

3.1. JANĮ 25 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad nutartimi iškelti bankroto bylą teismas privalo skirti juridinio asmens ilgalaikio turto, prie trumpalaikio priskiriamo nekilnojamojo turto ar turtinių teisių areštą, galiojantį iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto arešto aktų registro įstatymo (toliau – ir TAARĮ) 2 straipsnio 4 dalimi, turto arešto aktas – dokumentas, kuriuo įforminamas valstybės institucijos ar pareigūno sprendimas priverstinai tam tikram laikui apriboti nuosavybės teises į turtą. Pagal TAARĮ 2 straipsnio 7 dalį turto disponavimo teisės apribojimas – teisės turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę priverstinis laikinas apribojimas. TAARĮ 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad dėl turto arešto atsiranda teisinės pasekmės asmeniui, kurio turtas areštuotas, nuo turto arešto akto paskelbimo jam momento, o kai nėra galimybių paskelbti, – nuo turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre momento, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip. Tretiesiems asmenims teisinės pasekmės dėl turto arešto atsiranda nuo turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre.

3.2. Vadovaujantis nurodytų teisės aktų normomis, teismui priėmus nutartį iškelti juridiniam asmeniui bankroto bylą ta pačia nutartimi yra areštuojamas juridinio asmens visas ilgalaikis turtas, į kurio apimtį patenka ir juridinio asmens nuosavybės teise valdomos transporto priemonės, kas reiškia, kad nuo šios nutarties įregistravimo viešame registre yra draudžiamas juridinio asmens, kuriam iškelta bankroto byla, bet kokio ilgalaikio turto (įskaitant nuosavybės teise valdomas transporto priemones) perleidimas. JANĮ 25 straipsnio 6 dalyje įtvirtintos teisės normos paskirtis ir tikslas – uždrausti juridinio asmens bet kokio turto perleidimą, kad nebūtų mažinamas tokio asmens turtas, iš kurio bus tenkinami kreditorių turtiniai interesai (viešasis interesas) tuo atveju, jei įsiteisės nutartis iškelti bankroto bylą ir bus pradėta vykdyti juridinio asmens likvidavimo procedūra.

3.3. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – ir SEAKĮ) 27³ straipsnio 4 punkte įtvirtinta, kad motorinių transporto priemonių ir (ar) priekabų (toliau – ir TP) savininkų ir valdytojų nustatymo tikslu Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registro tvarkytojas viešai skelbia duomenis apie nuosavybės teisės į motorinės transporto priemonės ir (ar) priekabos įgijimo arba perleidimo, įvežimo į Lietuvos Respublikos teritoriją deklaravimo datą, o Aprašo 1 punkte nurodyta, kad jis skirtas *inter alia* (be kita ko) nustatyti motorinės transporto priemonės ir jos priekabos įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaracijų pateikimą, jų nagrinėjimą bei šių deklaracijų duomenų viešinimą.

3.4. Aprašo 18 punkte įtvirtinta, kad perleidimo deklaracijos nagrinėjimo metu atliekami Aprašo 2 priede nurodyti patikrinimai. Aprašo 19 punkte įtvirtinta, kad AB „Regitra“ išnagrinėjus

įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaraciją priimamas sprendimas įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaraciją priimti ir patvirtinti, tik AB „Regitra“ atlikus visus Aprašo 2 priede nurodytus patikrinimus. Vadovaujantis Aprašo 20 punktu įgijimo, perleidimo ar sunaikinimo deklaracija laikoma atmesta, kai ji neatitinka bent vienos iš Aprašo 2 priede nurodyto patikrinimo sąlygų. Susipažinus su Aprašo 2 priede nurodytomis patikrinimo sąlygomis, kuriomis vadovaujasi AB „Regitra“, spręsdama dėl deklaracijos apie transporto priemonės perleidimą užsienio subjektui (deklaracijos tipas „D4“) priėmimo / patvirtinimo, matyti, kad tais atvejais, kai iš Turto arešto aktų registro yra gaunamas pranešimas apie transporto priemonės savininko vardu įregistruotą turto areštą (neidentifikuojant konkrečios transporto priemonės kaip areštuoto daikto), šis viešai įregistruotas draudimas perleisti transporto priemonės savininko turtą neturi jokios įtakos AB „Regitra“ priimant / patvirtinant deklaraciją.

3.5. Taigi, susiklosto tokia teisinė situacija, kad AB „Regitra“, esant galiojančiam juridinio asmens viso ilgalaikio turto areštui, į kurį patenka ir transporto priemonės, būdama laiku informuota Turto arešto aktų registro apie tokio arešto įregistravimą, apskaito (priima ir patvirtina) savo sistemoje deklaracijas apie pastarojo juridinio asmens transporto priemonių perleidimą užsienio subjektams (deklaracijos tipas „D4“), vadovaudamasi Aprašo 20 punktu ir 2 priedu, nes pastarajame nėra įtvirtinta tokios rūšies deklaracijos atmetimo / atsisakymo priimti sąlyga – juridinio asmens vardu turimo viso turto arešto įregistravimas. Kitaip tariant, prieš priimant ir patvirtinant deklaraciją apie transporto priemonės perleidimą užsienio subjektui, AB „Regitra“ jokio patikrinimo neatlieka, jei iš Turto arešto aktų registro yra gautas pranešimas apie transporto priemonės savininko vardu įregistruotą jo viso ilgalaikio turto areštą (o ne apie areštuotą konkrečią transporto priemonę). Vadinas, Aprašas, kuriame yra nustatyta deklaracijų apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą priėmimo ir patvirtinimo tvarka, nedraudžia AB „Regitra“ priimti ir patvirtinti deklaracijų apie konkretaus juridinio asmens transporto priemonių perleidimą užsienio asmenims, nepaisant to, kad galioja teismo nutartimi nustatytas pastarojo juridinio asmens viso ilgalaikio turto areštas, draudžiantis bet kokio ilgalaikio turto (įskaitant ir transporto priemones) perleidimą bet kokiems subjektams. Tokiu būdu AB „Regitra“, vadovaudamasi Aprašo 20 punktu ir 2 priedu, nevykdo teismo nutarčių, priimtų vadovaujantis JANĮ 25 straipsnio 6 dalimi, ir jų pagrindu įregistruotų turto arešto aktų, kuriais privalomai areštuojamas juridinio asmens ilgalaikis turtas, turint tikslą drausti tokio turto nuosavybės teisės perleidimą.

II.

4. Atsakovas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – ir VRM) atsiliepime į pareiškėjo prašymą prašo pripažinti, kad vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 išdėstytos redakcijos Aprašo 20 punktas ir 2 priedo „Deklaracijų patikrinimai“ dalis ta apimtimi, kiek nenumato kaip sąlygos AB „Regitra“ atmesti pateiktą deklaraciją apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą užsienio subjektui, esant galiojančiam ir įregistruotam transporto priemonės savininko viso ilgalaikio turto areštui, neprieštarauja JANĮ 25 straipsnio 6 daliai. VRM atsiliepimą grindžia šiais argumentais:

4.1. JANĮ 25 straipsnio 6 dalis taikytina sistemiškai su ją realizuojančiu JANĮ 26 straipsnio 3 dalies 3 punktu, kuriame nustatyta, kad „Jeigu teismas kelia bankroto bylą, teismo nutartyje papildomai nurodoma ši informacija: <...> 3) iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos areštuojamas ilgalaikis turtas, prie trumpalaikio turto priskiriamas nekilnojamas turtas ar turtinės teisės“. Taigi, bankroto bylą keliantis teismas turi nurodyti konkretų turtą ar turtines teises.

4.2. Pagal analogiją taikant Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 147 straipsnio 6 dalį, nemokumo procesą inicijavęs asmuo dėl areštuojamo bankrutuojančio juridinio asmens turto gali kreiptis į antstolį dėl turto suradimo ir aprašymo.

4.3. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 314 (2021 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. 951 redakcija) patvirtintų Turto arešto aktų registro nuostatų (toliau – ir Registro nuostatai) 14.8 punktą, Registre tvarkomas duomuo – areštuotas turtas (turto pavadinimas, turtą identifikuojantis kodas (jeigu turtas registruojamas viešame registre), kiti turtą identifikuojantys duomenys: buvimo vieta, trumpas aprašymas, vertė). Duomenų teikėjai privalo užtikrinti, kad turto

arešto aktai būtų tikslūs ir teisingi, atitiktų susijusiuose registruose ir valstybės informacinėse sistemose esančius duomenis (Registro nuostatų 19.2 p.). Atitinkamai šie duomenys perduodami Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registro (toliau – ir TP registras) tvarkytojui. Taigi, yra teisiškai pagrįstas lūkestis, kad bankrutuojančio juridinio asmens net viso turto arešto atveju iš Turto arešto aktų registro AB „Regitra“ bus pateikti duomenys apie konkrečios transporto priemonės areštą.

III.

5. Lietuvos vyriausiąjame administraciniame teisme buvo gauta AB „Regitra“ nuomonė dėl pateikto prašymo ištirti kvestionuojamų nuostatų teisėtumą. AB „Regitra“ nuomone, vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 išdėstytos redakcijos Aprašo 20 punktas ir 2 priedo dalis ta apimtimi, kiek nenumato kaip sąlygos AB „Regitra“ atmesti pateiktą deklaraciją apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą užsienio subjektui (deklaracijos tipas „D4“), esant galiojančiam transporto priemonės savininko viso ilgalaikio turto areštui, neprieštaruoja JANĮ 25 straipsnio 6 daliai. AB „Regitra“ nurodo, kad:

5.1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat, jog žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuoju aukštesnės galios teisės aktuose (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2004 m. rugsėjo 15 d., 2005 m. sausio 19 d., 2005 m. rugsėjo 20 d. nutarimus). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje nuosekliai pažymi viešojo administravimo subjektų pareigą veikti aukštesnės galios teisės aktais suteiktos kompetencijos ribose.

5.2. Vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 išdėstytos redakcijos Aprašas buvo patvirtintas, vadovaujantis SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalimi, 27³ straipsniu ir Vyriausybės 2021 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 262 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymą“ 1 punktu. Aprašas yra SEAKĮ įgyvendinamasis teisės aktas. SEAKĮ ir Vyriausybės 2021 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 262 VRM buvo suteikti įgaliojimai Kelių transporto priemonių registro tvarkytojui nustatyti privalomus deklaruoti duomenis apie SEAKĮ 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus objektus bei jų deklaravimo TP registro tvarkytojui tvarką ir duomenų, nurodytų SEAKĮ 27³ straipsnyje, viešo paskelbimo tvarką. Būtent šiose ribose atsakovas galėjo detalizuoti deklaravimo TP registro tvarkytojui tvarką, nesukuriant naujos bendro pobūdžio normos, konkuruojančios su SEAKĮ normomis.

5.3. SEAKĮ nereglamentuoja nei motorinių transporto priemonių nuosavybės teisės perleidimo, nei šių transporto priemonių nuosavybės teisės apribojimo (arešto). Į SEAKĮ reguliavimo sritį patenka tik duomenų apie nuosavybės teisės į motorines transporto priemones ir (ar) priekabas įgijimo arba perleidimo deklaravimas. Aptariamo deklaravimo paskirtis yra išviešinti duomenis apie jau įvykusį motorinių transporto priemonių perleidimą / įgijimą, bet ne užkardyti patį motorinių transporto priemonių perleidimą / įgijimą, esant turto areštui ar kitoms aplinkybėms, dėl kurių atitinkamas sandoris būtų negalimas. Todėl atsakovas negalėjo Apraše tokių sandorių sudarymo teisėtumo kontrolę, įskaitant taikomų areštų duomenų patikrą, pavesti vykdyti TP registro tvarkytojui bei įpareigoti TP registro tvarkytoją atmesti pateiktą deklaraciją apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą užsienio subjektui (deklaracijos tipas „D4“), esant galiojančiam transporto priemonės savininko viso ilgalaikio turto areštui.

IV.

6. Lietuvos vyriausiąjame administraciniame teisme buvo gauta likviduojamos dėl bankroto uždarosios akcinės bendrovės „Skanumeta“ (nemokumo administratorius – UAB „Valnetas“) nuomonė dėl pateikto prašymo ištirti kvestionuojamų nuostatų teisėtumą. LUAB „Skanumeta“ prašo

tuo atveju, jei šioje byloje nebūtų nustatyta, kad civilinėje byloje AB „Regitra“ išreikšta procesinė pozicija tiesiog remiasi netinkamu sisteminiu JANĮ, TAARĮ ir Aprašo nuostatų aiškinimu, o būtų nustatyta, jog iš tiesų Aprašo nuostatos prieštarauja įstatymams, pripažinti, kad Aprašo 20 punktą ir 2 priedo dalis ta apimtimi, kiek nenumato kaip sąlygos AB „Regitra“ atmesti pateiktą deklaraciją apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą užsienio subjektui, esant galiojančiam ir įregistruotam transporto priemonės savininko viso ilgalaikio turto areštui, prieštarauja JANĮ 25 straipsnio 6 daliai. LUAB „Skanumeta“ nurodo šiuos argumentus:

6.1. JANĮ 25 straipsnio 6 dalies pagrindu pritaikyto arešto atveju areštuojamas visas turtas, todėl teisės aktų nuostatos nenumato net galimybės kreiptis į antstolį dėl areštuojamo turto apyrašo sudarymo ir konkretaus areštuoto turto identifikavimo.

6.2. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, aiškindamas TAARĮ 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 1 dalies nuostatas, yra nustatęs tokią teisės taikymo ir aiškinimo taisyklę: „teismo (teisėjo) nutarties areštuoti turtą, kurioje nenurodyti išsamūs duomenys apie visą areštuojamą turtą ar jo dalį, laikino įregistravimo žyma panaikinama, kai antstolis pateikia areštuoto turto apyrašą, sudarytą vykdant teismo (teisėjo) nutartį, – darytina išvada, kad laikinasis areštas reiškia, jog yra areštuojamas visas turtas, kol nebus sudarytas turto apyrašas ir identifikuotas konkretus areštuojamas turtas“ (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 6 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-7-130/2013). Nors šis išaiškinimas yra pateiktas vertinant teismo nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių galią tol, kol antstolis nėra sudaręs apyrašo, tačiau bendra taisyklė vertinant JANĮ 25 straipsnio 6 dalies pagrindu pritaikytą areštą išlieka – kol galioja JANĮ 25 straipsnio 6 dalies pagrindu pritaikytas bendrinis areštas, turi būti daroma išvada, kad laikinasis areštas reiškia, jog yra areštuojamas visas turtas (nes tokia JANĮ 25 straipsnio 6 dalies esmė, prasmė bei tikslas).

6.3. AB „Regitra“ savo veikloje, vykdydama Apraše nustatytus įgaliojimus tvirtinti / netvirtinti perleidimo deklaracijas (deklaracijos tipas „D4“), nevykdo JANĮ 25 straipsnio 6 dalies pagrindu pritaikyto arešto ribojimų. Tokia nevykdymo situacija susiklosto todėl, kad situaciją, kai nemokumo procese taikomas viso turto areštas, AB „Regitra“ neleistina traktuoja, kaip situaciją, kai nėra jokio turto arešto. Vadinasi, AB „Regitra“, arešto galiojimo metu tvirtindama perleidimo deklaracijas, nepaiso JANĮ 25 straipsnio 6 dalyje numatytų tikslų – uždrausti bet kokio juridinio asmens turto perleidimą, kad nebūtų mažinamas tokio asmens turtas, iš kurio bus tenkinami kreditorių turtiniai interesai (viešasis interesas) tuo atveju, jei įsiteisės nutartis iškelti bankroto bylą ir bus pradėta vykdyti juridinio asmens likvidavimo procedūra.

6.4. Poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, kitaip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių aktų atžvilgiu (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2023 m. lapkričio 7 d. nutarimus). Kaip ne kartą yra pabrėžęs Konstitucinis Teismas, jokiais aplinkybėmis poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti asmens teisės atsiradimo sąlygų, riboti teisės apimties; poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti ir tokio su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytu įstatyme (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2007 m. gegužės 5 d., 2022 m. spalio 12 d., 2023 m. sausio 24 d. nutarimus). Aprašas yra poįstatyminis teisės aktas, kuris negali prieštarauti JANĮ ir TAARĮ nuostatoms (nustatytiems draudimams). Aprašas negali konkuruoti su aukštesnės galios JANĮ 25 straipsnio 6 dalies nuostatomis.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

V.

7. Nagrinėjamu atveju prašoma ištirti: ar Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-379 „Dėl motorinės transporto priemonės ir jos priekabos

nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ išdėstytos redakcijos Motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo 20 punkto nuostata, kad „Įgijimo, perleidimo ar sunaikinimo deklaracija laikoma atmesta, kai ji neatitinka bent vienos iš Aprašo 2 priede nurodyto patikrinimo sąlygų“, ir 2 priedo lentelės „Deklaracijų patikrinimai“ dalis

Informacinė sistema ar registras	Patikrinimas	Atsakymas	Sprendimas pagal deklaracijos tipą				
			D1	D2	D3	D4	D5
Turto arešto aktų registras	Ar TP yra įregistruotas areštas?	Taip	Atmesta	Atmesta	–	Atmesta	Atmesta
		Ne	Patvirtinta	Priimta	–	Patvirtinta	Patvirtinta
	Ar TP savininko vardu yra įregistruotas areštas?	Taip	Patvirtinta	Priimta	–	–	–
		Ne	Patvirtinta	Priimta	–	–	–

ta apimtimi, kiek nenumato kaip sąlygos AB „Regitra“ atmesti pateiktą deklaraciją apie transporto priemonės nuosavybės teisės perleidimą užsienio subjektui, esant galiojančiam ir įregistruotam transporto priemonės savininko viso ilgalaikio turto areštui, neprieštarauja JANĮ 25 straipsnio 6 daliai (2019 m. birželio 13 d. įstatymo Nr. XIII-2221 redakcija).

8. Vilniaus miesto apylinkės teismui abejonės dėl prašomų ištirti nuostatų teisėtumo kyla tuo aspektu, kad esant galiojančiam juridinio asmens viso ilgalaikio turto areštui, į kurį patenka ir transporto priemonės, AB „Regitra“, būdama laiku informuota apie tokio arešto įregistravimą Turto arešto aktų registre, apskaito (priima ir patvirtina) savo sistemoje deklaracijas apie pastarojo juridinio asmens transporto priemonių perleidimą užsienio subjektams (deklaracijos tipas „D4“), t. y. prieš priimant ir patvirtinant deklaraciją apie transporto priemonės perleidimą užsienio subjektui, AB „Regitra“ jokio patikrinimo neatlieka, jei iš Turto arešto aktų registro yra gautas pranešimas apie transporto priemonės savininko vardu įregistruotą jo viso ilgalaikio turto areštą (o ne apie areštuotą konkrečią transporto priemonę), kadangi Aprašo 2 priede nėra įtvirtinta tokios rūšies deklaracijos atmetimo / atsisakymo priimti sąlyga – juridinio asmens vardu turimo viso turto arešto įregistravimas. Pareiškėjas pažymi, kad tais atvejais, kai iš Turto arešto aktų registro yra gaunamas pranešimas apie transporto priemonės savininko vardu įregistruotą viso turto areštą (neidentifikuojant konkretios transporto priemonės, kaip areštuoto daikto), šis viešai įregistruotas draudimas perleisti transporto priemonės savininko turtą neturi jokios įtakos AB „Regitra“ priimant / patvirtinant deklaraciją dėl transporto priemonės perleidimo užsienio subjektui (deklaracijos tipas „D4“). Pareiškėjo teigimu, tokiu būdu AB „Regitra“ nevykdo teismo nutarčių, priimtų vadovaujantis JANĮ 25 straipsnio 6 dalimi, ir jų pagrindu įregistruotų turto arešto aktų, kuriais privalomai areštuojamas juridinio asmens ilgalaikis turtas, turint tikslą drausti šio turto nuosavybės teisės perleidimą, kad nebūtų mažinamas tokio asmens turtas, iš kurio bus tenkinami kreditorių turtiniai interesai (viešasis interesas), jei įsiteisės nutartis iškelti bankroto bylą ir bus pradėta vykdyti juridinio asmens likvidavimo procedūra. Kitaip tariant, pareiškėjas prašomų ištirti nuostatų teisėtumu iš esmės abejoja tuo aspektu, kiek jos leidžia AB „Regitra“ nepaisyti Turto arešto aktų registre įregistruoto turto arešto akto teisinių pasekmių.

9. Šiame kontekste pažymėtina, kad turto arešto aktų įregistravimo teisinės pasekmės ir Turto arešto aktų registro duomenų teisinį statusą reglamentuoja TAARĮ 4 straipsnis (bylai aktuali 2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1846 redakcija), kurio 1 dalyje įtvirtinta, kad dėl turto arešto atsiranda teisinės pasekmės asmeniui, kurio turtas areštuotas, nuo turto arešto akto paskelbimo jam momento, o kai nėra galimybių paskelbti, – nuo turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre momento, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip; tretiesiems asmenims teisinės pasekmės dėl turto arešto atsiranda nuo turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre. Atitinkamai Vilniaus miesto apylinkės teismas nutartyje dėstydamas savo abejones dėl prašomų ištirti nuostatų teisėtumo, be kita ko, remiasi nurodyta TAARĮ 4 straipsnio 1 dalimi, nors prašymo ištirti kvestionuojamų nuostatų atitiktį šiai įstatymo normai nutarties rezoliucinėje dalyje eksplicitiškai

nesuformulavo. Vis dėlto, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje nagrinėjant bylas dėl norminio administracinio teisės akto teisėtumo, kai tai susiję su individualiąja byla, ne kartą pažymėta, jog atsižvelgiant į teismų bendradarbiavimo ir kooperavimosi poreikį, į tai, kad teismo sprendimas norminėje administracinėje byloje turi būti naudingas besikreipiančiam teismui ir susijęs su jo nagrinėjama individualiąja byla, teismas turi teisę, įvertinęs konkrečias aplinkybes, patikslinti pareikšto prašymo turinį taip, kad jis atitiktų individualiosios bylos aplinkybes, padėtų tinkamai išspręsti tą individualiąją bylą, kurioje teismas nusprendė kreiptis į administracinį teismą. Norminio administracinio akto teisėtumo patikrinimas, kai dėl to į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą kreipiasi bendrosios kompetencijos ar administracinis teismas, nėra savitiksliis dalykas, o bylos dėl norminio administracinio akto teisėtumo, išnagrinėjimas tokiu, atveju turi padėti teismui įvykdyti teisingumą individualiojoje byloje, būti naudingas (bylos išnagrinėjimo iš esmės ir procesinio sprendimo priėmimo byloje aspektu) besikreipiančiam teismui (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2009 m. vasario 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁵⁷⁵-3/2009; 2013 m. lapkričio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1280/2013; 2015 m. lapkričio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1876-756/2015; ir kt.). Atsižvelgusi į tai ir įvertinusi pareiškėjo nagrinėjamu atveju keliamas abejones bei prašyme išdėstytus teisinius argumentus, kuriais šios abejonės grindžiamos, išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, kad šiuo konkrečiu atveju egzistuoja pagrindas patikslinti tyrimo ribas, nagrinėjamoje byloje tikrinant kvestionuojamų normų atitiktį ir TAARĮ 4 straipsnio 1 daliai.

10. Taip pat pastebėtina, kad nuo 2026 m. balandžio 10 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2026 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 1V-216 išdėstytos redakcijos Aprašas, pakeičiant šioje norminėje administracinėje byloje prašomą ištirti Aprašo 2 priede esančios lentelės dalį dėl sprendimo išnagrinėjus „D4“ tipo deklaraciją, kai TP savininko vardu yra įregistruotas turto areštas, joje įtvirtinant, kad tokiu atveju deklaracija turi būti atmesta. Tačiau nagrinėjamu atveju prašymas ištirti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 išdėstytos (t. y. anksčiau galiojusios) redakcijos Aprašo 2 priedo dalies teisėtumą pateiktas Vilniaus miesto apylinkės teismui nagrinėjant individualiąją bylą, kurioje taikytinos būtent nurodytos prašomos ištirti redakcijos Aprašo nuostatos. Taigi sprendimas dėl šios norminės administracinės bylos nagrinėjimo metu nebegaliojančios redakcijos teisės akto nuostatų teisėtumo yra aktualus prašymą šioje byloje pateikusiam ir individualų ginčą nagrinėjančiam teismui, kadangi minėtų nuostatų teisėtumo ištyrimas padės teismui teisingai išspręsti individualiojoje (civilinėje) byloje kilusį ginčą. Todėl, vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuota praktika (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. sausio 17 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴³⁸-35/2012; išplėstinės teisėjų kolegijos 2019 m. gegužės 16 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I-8-520/2019; ir kt.), nurodyta aplinkybė šiuo atveju nėra pagrindas nutraukti norminę administracinę bylą (ar jos dalį) ir administracinis teismas turi tirti ir norminės administracinės bylos nagrinėjimo metu negaliojančios teisės normos teisėtumą.

11. Kaip matyti iš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-379 (2022 m. liepos 8 d. įsakymo Nr. 1V-476 redakcija), kuriuo buvo patvirtintas nagrinėjamu atveju prašomos ištirti redakcijos Aprašas, jį priimant vadovautasi SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalimi, 27³ straipsniu ir Vyriausybės 2021 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 262 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymą“ 1 punktu. Tuo metu galiojusios redakcijos SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalis įtvirtino, kokie subjektai bei per kokį terminą privalo deklaruoti Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registro tvarkytojui Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus duomenis apie įgytą arba perleistą nuosavybės teisę į motorines transporto priemones ir (ar) priekabas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Savo ruožtu SEAKĮ 27³ straipsnis reglamentavo, kokius duomenis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka motorinių transporto priemonių ir (ar) priekabų savininkų ir valdytojų nustatymo tikslu viešai skelbia TP registro tvarkytojas. Vyriausybės 2021 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 262 1 punktu būtent Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija buvo įgaliota nustatyti TP registro tvarkytojui privalomus deklaruoti duomenis apie SEAKĮ 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus objektus bei jų deklaravimo tvarką, taip pat duomenų, nurodytų SEAKĮ 27³ straipsnyje, viešo paskelbimo tvarką.

12. Atitinkamai Aprašo 1 punkte įtvirtinta, kad šis Aprašas nustato TP registro tvarkytojui privalomus deklaruoti duomenis apie SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalyje nurodytus objektus ir jų deklaravimo TP registro tvarkytojui tvarką, duomenų, nurodytų SEAKĮ 27³ straipsnyje, viešo paskelbimo tvarką, t. y. motorinės transporto priemonės ir jos priekabos įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaracijų pateikimą, jų nagrinėjimą, patvirtinimą bei šių deklaracijų duomenų viešinimą. Pagal Aprašo 2 punktą, transporto priemonės nuosavybės teisės įgijimas, perleidimas bei sunaikinimas deklaruojamas ir deklaravimo duomenys tvarkomi vadovaujantis SEAKĮ, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Transporto priemonių savininkų apskaitos informacinės sistemos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021, m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-373, šiuo Aprašu, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kitais su transporto nuosavybės teisių tvarkymu susijusiais teisės aktais.

13. Aprašo 10 punktas nustato, kad tais atvejais, kai transporto priemonės, turinčios galiojanti savininko deklaravimo kodą (toliau – ir SDK), nuosavybės teisė įgyta užsienio subjekto, perleidėjas pateikia perleidimo užsienio subjektui deklaraciją (tipas „D4“). Vadovaujantis Aprašo 18 punktu, įgijimo, perleidimo ar sunaikinimo deklaracijos nagrinėjimo metu atliekami šio Aprašo 2 priede nurodyti patikrinimai. Įmonei (t. y. AB „Regitra“) išnagrinėjus įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaraciją priimamas sprendimas įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaraciją priimti ir patvirtinti, tik Įmonei atlikus visus Aprašo 2 priede nurodytus patikrinimus (Aprašo 19 p.). Pareiškėjo prašomame ištirti Aprašo 20 punkte įtvirtinta, kad įgijimo, perleidimo ar sunaikinimo deklaracija laikoma atmesta, kai ji neatitinka bent vienos iš Aprašo 2 priede nurodyto patikrinimo sąlygų. Aprašo 2 priede esančioje lentelėje „Deklaracijų patikrinimai“ nurodyti privalomi atlikti deklaracijų patikrinimai atitinkamose informacinėse sistemose ar registruose, be kita ko, Turto arešto aktų registre, kuriame tikrinama: 1) Ar TP yra įregistruotas areštas? 2) Ar TP savininko vardu yra įregistruotas areštas?

14. Iš aptartų nuostatų matyti, kad transporto priemonių įgijimo ir perleidimo deklaravimas apima ne tik atitinkamų duomenų (deklaracijų) pateikimą, bet ir jų nagrinėjimą bei tvirtinimą, o pagal SEAKĮ 27³ straipsnį vėliau šių deklaracijų atitinkami duomenys yra skelbiami viešai. Deklaracijų nagrinėjimo metu yra numatyti privalomi atlikti patikrinimai, įskaitant Turto arešto aktų registre įregistruotus duomenis tiek apie konkrečią TP, dėl kurios teikiama deklaracija, tiek apie tokios TP savininką, todėl AB „Regitra“ nepagrįstai teigia, kad transporto priemonių įgijimo ir perleidimo deklaravimo paskirtis yra tik išviešinti duomenis apie jau įvykusį transporto priemonių perleidimą / įgijimą. Tačiau iš individualiojoje byloje kilusiam ginčui aktualios redakcijos Aprašo 2 priedo lentelės, aiškinamos kartu su Aprašo 20 punktu, matyti, kad aplinkybė, jog TP savininko vardu Turto arešto aktų registre yra įregistruotas viso ilgalaikio turto, apimančio ir transporto priemonės, areštas, neturėjo jokios reikšmės AB „Regitra“ priimant sprendimą patvirtinti arba atmesti „D4“ tipo deklaraciją dėl tokios TP (atitinkamoje lentelės grafoje buvo įrašytas brūkšnyš). Nors šiuo aspektu AB „Regitra“ akcentuoja, kad Aprašas priimtas įgyvendinant SEAKĮ nuostatas dėl duomenų apie nuosavybės teisės į motorinės transporto priemonės ir (ar) priekabos įgijimą arba perleidimą deklaravimo bei tam tikrų duomenų viešo skelbimo, o ne su turto arešto taikymu susijusias įstatymų nuostatas, išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad tai niekaip neatleidžia nuo pareigos teisės aktų leidėjui (šiuo atveju – VRM) užtikrinti, jog poįstatyminiame akte nustatytas teisinis reguliavimas atitiktų ir kituose aukštesnės galios teisės aktuose įtvirtintas nuostatas, be to, kaip minėta, aukščiau įvardytos teisės aktų nuostatos aiškiai įtvirtina ne tik motorinės transporto priemonės ir jos priekabos įgijimo, perleidimo, sunaikinimo deklaracijų pateikimą bei šių deklaracijų duomenų viešinimą, bet ir jų nagrinėjimą bei tvirtinimą.

15. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytu aukštesnės galios teisės aktuose (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2004 m.

rugsėjo 15 d., 2005 m. sausio 19 d., 2005 m. rugsėjo 20 d. nutarimus). Vyriausybės nutarimai, ministerijų (ministrų) ar kitų valstybės institucijų (jų vadovų) poįstatyminiai teisės aktai negali pakeisti arba iškreipti įstatymuose nustatyto teisinio reguliavimo (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2009 m. rugsėjo 2 d. nutarimą). Remdamasis Konstitucinio Teismo doktrina, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje taip pat pažymi, kad teisėkūros subjektai, įgyvendindami jiems pavestus įgaliojimus administracinio reglamentavimo (teisėkūros) srityje, privalo paisyti konstitucinio teisinės valstybės principo suponuojamų reikalavimų, *inter alia* nepažeisti teisės aktų hierarchijos, įstatymų viršenybės imperatyvų ir įstatymo įgyvendinamajame teisės akte nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris nekonkuruotų, neprieštarautų įstatyme nustatytajam (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo, administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2016 m. spalio 5 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I-16-520/2016; išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. rugsėjo 19 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I-11-492/2017; išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. gegužės 10 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eI-5-492/2018; ir kt.). Šiame kontekste kartu pabrėžtina, kad pačiame Apraše taip pat yra įtvirtinta, jog transporto priemonės nuosavybės teisės įgijimas ir perleidimas deklaruojamas bei deklaravimo duomenys tvarkomi, be kita ko, vadovaujantis kitais su transporto nuosavybės teisių tvarkymu susijusiais teisės aktais (Aprašo 2 p.), taigi, įskaitant ir TAARĮ.

16. TAARĮ nustato Turto arešto aktų registro steigimo ir turto arešto aktų įregistravimo tvarką, šiame Registre registruojamus duomenis, jų teisinį statusą (TAARĮ 1 str.). Kaip minėta, turto arešto aktų įregistravimo teisinės pasekmės ir Registro duomenų teisinį statusą reglamentuoja TAARĮ 4 straipsnis, kurio 1 dalyje įtvirtinta, jog dėl turto arešto atsiranda teisinės pasekmės asmeniui, kurio turtas areštuotas, nuo turto arešto akto paskelbimo jam momento, o kai nėra galimybių paskelbti, – nuo turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre momento, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip; tretiesiems asmenims teisinės pasekmės dėl turto arešto atsiranda nuo turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre. Visi turto arešto duomenys, įrašyti į Turto arešto aktų registrą, laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka (TAARĮ 4 str. 2 d.). Turto arešto aktų registro duomenys yra vieši; su šiais duomenimis Turto arešto aktų registro nuostatų nustatyta tvarka gali susipažinti kiekvienas asmuo (TAARĮ 5 str. 1 d.). Vadovaujantis TAARĮ 5 straipsnio 2 dalimi, laikoma, kad turto arešto akto duomenys yra žinomi, jeigu turto arešto aktas yra įregistruotas Turto arešto aktų registre.

17. Turto areštas – tai įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas priverstinis nuosavybės teisės į turtą arba atskirų jos sudedamųjų dalių – valdymo, naudojimosi ar disponavimo – laikinas apribojimas siekiant užtikrinti įrodymus, civilinį ieškinį, galimą turto konfiskavimą, taip pat baudų ir nesumokėtų įmokų išieškojimą, kreditorių reikalavimų patenkinimą, kitų reikalavimų ir įsipareigojimų įvykdymą (TAARĮ 2 str. 3 d.). Pagal TAARĮ 2 straipsnio 7 dalį, turto disponavimo teisės apribojimas – teisės turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę priverstinis laikinas apribojimas. Savo ruožtu turto arešto aktas apibrėžiamas kaip dokumentas, kuriuo įforminamas valstybės institucijos ar pareigūno sprendimas priverstinai tam tikram laikui apriboti nuosavybės teises į turtą (TAARĮ 2 str. 4 d.). Atitinkamai Turto arešto aktų registre *inter alia* registruojami teismų turto arešto aktai, kuriais įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka laikinai priverstinai apribojamos teisės į Lietuvos Respublikoje esantį turtą, jį areštuojant (TAARĮ 6 str. 1 d.). Pastaruoju aspektu nagrinėjamu atveju aktuali teismo nutarties dėl nemokumo bylos iškėlimo priėmimą reglamentuojančio JANĮ 25 straipsnio 6 dalis, kurioje įtvirtinta, kad nutartimi iškelti bankroto bylą teismas privalo paskirti juridinio asmens ilgalaikio turto, prie trumpalaikio turto priskiriamo nekilnojamojo turto ar turtinių teisių areštą, galiojantį iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. Teismo nutartyje iškelti bankroto bylą nurodomas iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos areštuojamas ilgalaikis turtas, prie trumpalaikio turto priskiriamas nekilnojamojasis turtas ar turtinės teisės (JANĮ 26 str. 3 d. 3 p.).

18. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas TAARĮ nuostatas, yra konstatavęs, kad areštavus turtą ir uždraudus juo disponuoti negalimi jokie susitarimai dėl areštuoto turto pardavimo, o tokie sandoriai pripažintini niekiniais ir negaliojančiais. Disponavimo teisės apribojimas iš esmės reiškia laikiną draudimą keisti turto teisinę būklę, ir nors turto areštas visų pirma yra taikomas skolininkui, tačiau tai sukelia teisinius padarinius ne tik asmeniui, kurio turtas

areštuotas, bet ir tretiesiems asmenims (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2025 m. gruodžio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-500-602/2025). Atsižvelgiant į TAARĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą turto arešto sampratą ir įstatymu įtvirtintą teismo procesinio sprendimo privalomumą, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje taip pat laikomasi nuoseklios pozicijos, kad areštavus turtą ir uždraudus juo disponuoti negalimi asmenų susitarimai dėl areštuoto turto pardavimo, perdavimo kito asmens nuosavybėn, o jei tokie daromi – yra niekiniai ir negaliojantys (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 6 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-7-130/2013; 2013 m. kovo 27 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-175/2013; 2015 m. kovo 6 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-128-686/2015). Atitinkamas teismo sprendimas dėl tam tikro turto arešto yra tas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis nustatomas turto arešto, t. y., laikinai priverstinai, apribojamos teisės į turtą, turinys ir apimtis. Todėl, kilus neaiškumams dėl laikinai priverstinai apribotos teisės į turtą (turto arešto) turinio ir apimtį, šio turto arešto apimtis ir turinys gali būti aiškinami, sukonkretinant turto arešto apimtį ir turinį, tik to subjekto (šiuo atveju atitinkamo teismo), kuris priėmė pradinį sprendimą dėl turto arešto (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-1080/2007).

19. Iš aptartų nuostatų matyti, kad įstatymų leidėjas įtvirtino privalomą juridinio asmens ilgalaikio turto, prie trumpalaikio turto priskiriamo nekilnojamojo turto ar turtinių teisių areštą teismui nutartimi iškeliant tokiam asmeniui bankroto bylą. Įstatymas nedraudžia tokioje nutartyje nurodyti, jog areštuojamas visas minėtas juridinio asmens turtas, išsamiai jo neišvardijant, o teismo nutartis, kurioje pagal JANĮ 25 straipsnio 6 dalį paskirtas juridinio asmens ilgalaikio turto, prie trumpalaikio turto priskiriamo nekilnojamojo turto ar turtinių teisių areštas, galiojantis iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos, yra turto arešto aktas TAARĮ prasme (TAARĮ 2 str. 4 d., 6 str. 1 d.). Vadovaujantis TAARĮ 4 straipsnio 1 dalimi, tretiesiems asmenims teisinės pasekmės dėl pagal JANĮ 25 straipsnio 6 dalį paskirto turto arešto atsiranda nuo tokio turto arešto akto įregistravimo Turto arešto aktų registre, ir nuo pastarojo momento laikoma, kad turto arešto akto duomenys yra žinomi (TAARĮ 5 str. 2 d.). Tačiau pareiškėjo kvestionuojama Aprašo 2 priedo lentelės dalis, aiškinama kartu su Aprašo 20 punktu, leido AB „Regitra“ priimti ir patvirtinti juridinio asmens transporto priemonės perleidimo užsienio subjektui deklaraciją (tipas „D4“) nepaisant pagal JANĮ 25 straipsnio 6 dalį teismo nutartimi paskirto tokio juridinio asmens turto, apimančio ir transporto priemones, arešto, tokiu būdu iš esmės nepaisant aukštesnės galios teisės akte – TAARĮ 4 straipsnio 1 dalyje – įtvirtintų šios transporto priemonės savininko atžvilgiu paskirto turto arešto įregistravimo Turto arešto aktų registre teisinių pasekmių.

20. Išplėstinė teisėjų kolegija papildomai akcentuoja, kad nuo 2026 m. balandžio 10 d., kaip minėta, įsigaliojo nauja redakcija išdėstytas Aprašas (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2026 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 1V-216 redakcija), kurio 2 priede esanti lentelė buvo atitinkamai pakeista, joje *inter alia* įtvirtinant, jog iš Turto arešto aktų registro informacinės sistemos nustačius, kad TP savininko vardu yra įregistruotas turto areštas, „D4“ tipo deklaracija turi būti atmesta. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2026 m. sausio 7 d. lydraštyje Nr. 1D-43 „Dėl įsakymo projekto derinimo“ dėl pastarųjų Aprašo pakeitimų teikiant juos derinti paaiškinta, jog buvo pastebėta situacija, kad Aprašas nenustatė draudimo patvirtinti įgijimo ar perleidimo deklaracijų, nors visam asmens turtui taikomas areštas, dėl to buvo galimybė asmeniui, kurio visam turtui taikomas toks apribojimas, tiek įgyti, tiek perleisti transporto priemones, todėl minėtais pakeitimais, be kita ko, siekta išspręsti šią problemą. Taigi, ir pats atsakovas iš esmės pripažino anksčiau galiojusio bei nagrinėjamoje byloje tiriamo teisinio reguliavimo trūkumus.

21. Įvertinusi tai, kas išdėstyta, išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 išdėstytos redakcijos Aprašo 2 priedo lentelės dalis, aiškinama kartu su Aprašo 20 punktu, ta apimtimi, kiek pagal ją buvo leidžiama AB „Regitra“ priimti ir patvirtinti juridinio asmens transporto priemonės perleidimo užsienio subjektui deklaraciją (tipas „D4“) nepaisant pagal JANĮ 25 straipsnio 6 dalį teismo nutartimi paskirto ir Turto arešto aktų registre įregistruoto šio juridinio asmens turto arešto, apimančio ir transporto priemones, prieštaravo TAARĮ 4 straipsnio 1 daliai. Atsižvelgiant į tai, kadangi bylą nagrinėjantis administracinis teismas, konstatavęs norminio administracinio akto prieštaravimą vienai aukštesnės teisinės galios teisės akto nuostatai, nebeprivalo tirti norminio administracinio akto

teisėtumo kitų aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatų atžvilgiu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eI-5-502/2022; išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 21 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I-11-822/2022; išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 19 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eI-5-662/2023; išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. lapkričio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eI-15-556/2023; ir kt.), išplėstinė teisėjų kolegija plačiau nebesipasisako dėl kvestionuojamų nuostatų atitikties atskirai JANĮ 25 straipsnio 6 daliai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 117 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 119 straipsnio 1 dalimi, išplėstinė teisėjų kolegija

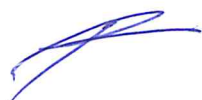
n u s p r e n d ž i a:

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 1V-476 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-379 „Dėl motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ išdėstytos redakcijos Motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo 2 priedo lentelės „Deklaracijų patikrinimai“ dalis dėl sprendimo išnagrinėjus „D4“ tipo deklaraciją, kai iš Turto arešto aktų registro nustatyta, jog motorinės transporto priemonės ir (ar) priekabos savininko vardu yra įregistruotas areštas, aiškinama kartu su nurodyto aprašo 20 punktu, ta apimtimi, kiek pagal ją buvo leidžiama akcinei bendrovei (iki 2024 m. liepos 1 d. – valstybės įmonei) „Regitra“ priimti ir patvirtinti juridinio asmens transporto priemonės perleidimo užsienio subjektui deklaraciją (tipas „D4“) nepaisant pagal Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 25 straipsnio 6 dalį (2019 m. birželio 13 d. įstatymo Nr. XIII-2221 redakcija) teismo nutartimi paskirto ir Turto arešto aktų registre įregistruoto tokio juridinio asmens turto arešto, apimančio ir transporto priemones, prieštaravo Lietuvos Respublikos turto arešto aktų registro įstatymo 4 straipsnio 1 daliai (2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1846 redakcija).

Sprendimą skelbti Teisės aktų registre.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Rytis Krasauskas

Beata Martišienė

Arūnas Sutkevičius

Egidijus Šileikis

Skirgailė Žalimienė